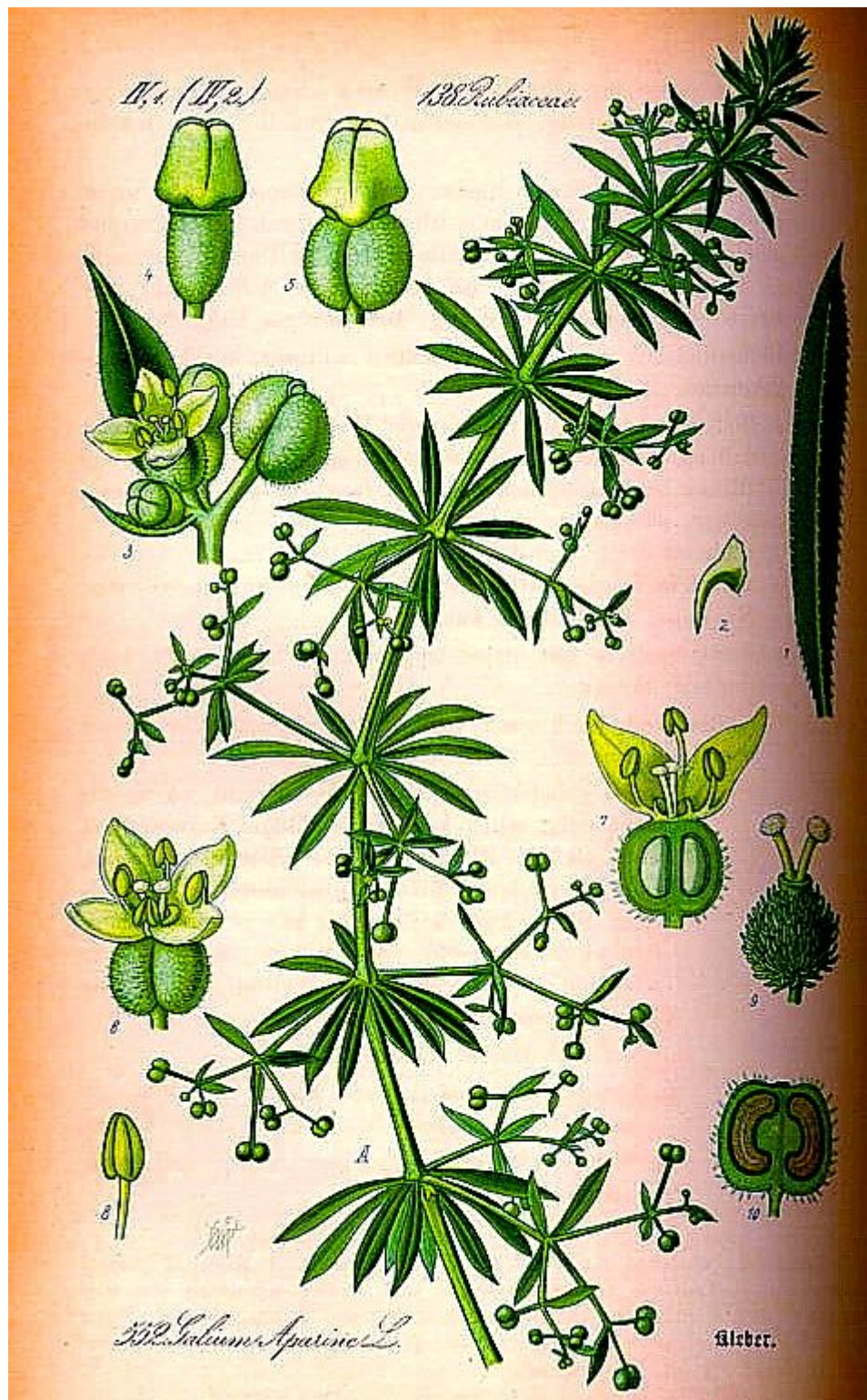

APEGALÓS

Galium aparine L.

[1753, Sp. Pl. : 108] $2n = 42, 44, 48, 62, 66, 68$

Galium aparine. Imatge de THOMÉ, OTTO WILHELM

NOMS POPULARS

- Alemaný:** Kletten labkraut/ Klebkraut/ Gewöhnliches klebkraut / Gewöhnliches kletten-labkraut / Kleber / Klebriges labkraut / Kletternde labkraut / Klimmendes labkraut
- Anglès:** Cleavers/ Barweed / Bedstraw / Burweed / Catchweed / Catchweed bedstraw / Cleavers cleaverwort / Clivers / Coachweed / Eriffe / Everlasting friendship / Goose grass / Goose-grass cleavers / Goosebill / Goosegrass / Grip grass / Hayriff / Hayriffe / Hayruff / Hedgeheriff / Loveman / Mutton chops / Robin-run-the-hedge / Scratweed / Spring cleavers / Sticky willie / Stickyleaf / Stickyweed / Stickywilly
- Aragonès:** pegalosa, raspasayas, reboleta, répol, sangralenguas, amor de hortelano, herba pegalosa hembra, raspasayas, reboleta, sangralenguas
- Armeni:** Մակարդախոտ
- Bable/asturià:** aleyua, asplín, cariñosa, enredadera, esplín, mestrantu, pegamanos, planta del enamoramiento
- Basc/euskera.** lapa, lapa-chipia, zia-belar, zia-belarra, ziabelar latz, ziabelar latza, ziabelar-latza, ziabelarr.
- Castellà:** Amor de hortelano/ Azotalenguas / Bardana / Lapa / Presera//amigo de caminantes, apegaloso, apegamanos,, busca-medias, cadillo, chapizo, cuajaleches, cuajo, escardalengua, garduña, hierba de gallina, hierba lapa, hierba pegajosa, hierba presa, lapa, lapas, largalo, lepra, lãrgalo, lãrtago, meloja, neguillas, pajiro, pega ropas, pegadiza, pegadizos, pegaera, pegamanos, peganovios, pegantel, pegotes, pelosa, planta del amor, presera, presura, rabia, rapia, rascalenguas, raspalenguas, redondos, repegón, reprendederos, represera, roya, rébola, saupeños, tiña, yerba pegajosa, zotalengua
- Català:** Apegalòs/ Amor d'hortolà / Apegalós / Apegalosa / Gats / Herba de gallina / Rabosa / Rèvola// amor d'hortolà, apegalosa, apegalossos, apegalós, arrèbula, gafetets, gats, herba de gallina, herba remuguera, herba

rumaguera, rabosa, raspa-llengua, rèbula, regula, rèvola, rébola, revoleta, rèvola, àrbola d'hortolà, endrapallengua, lapa, raspallengua, rèbola, rèbola borda

Danès:	Præstelus / Burre-snerre
Eslovac:	Lipkavec obyčajný
Eslovè:	Plezajoča lakota/ Lakota plezajoča
Estonià:	Roomav madar/ Virn
Finlandès:	Kierumatara
Francès:	Gaillet gratteron/ Gaillet accrochant / Gratteron / Herbe collante / Rièble
Gaèlic:	Garbhluas
Gal·lès:	Llau`r offeiriad/ Cyngaf / Cynghafan / Gwlyddyn garw / Gwlyddyn y perthi / Llau`r offeiriad / Llau'r offeiriad / Llysiau'r hidl
Gallec:	amor de hortelão, amor-de-hortelão, callaleite, chapizo, gatoira, gatuña, herba coucheira, herba do agano, herba do coucho, herba do rodicio, herba dos aganos, herba dos amores , herva da agana, muruxa, presoira, presoiro, presseira, rapa-lingua, rapa-língua, saltaseves
Grec:	Απαρίνη / Γάλιο / Γάλιο η απαρίνη / Γάλλιον / Κολητσιδα / Καβαλλαριά / Καρπη / Κολλητσιδα μεγ / Κολλητισόχορτο / Κολλιτσιδα / Μεγ.καρπη κολλητσιδα / Μεγαλόκαρπη κολλητσιδα
Hebreu:	דברקת זיפנית
Holandès:	Kleefkruid
Hongarès:	Ragadós galaj
Islandès:	Klifurmaðra / Krókamaðra
Italià:	Attacca mano/ Aparine / Attacca veste / Caglio asprello
Kurd:	Zimanxûnk/ Rûnas
Norueg:	Klengemaure/ Grepagrass / Klenge / Tene / Klengiemaure
Persa/frasi	بی تی راخ
Polonès:	Przytulia czepna
Portuguès:	Aparine/ Amor-de-hortelão / Erva-peganhosa / Pegamaço / Pegamassa / Rapa-saias <i>Raspa-lingua</i> Chapizo
Rus:	Подмаренник цепкий/ Подмаренник льно́вый
Serbi:	Броцика / Прилип
Serbi:	Brocika / Prilip
Suec:	Snärjgräs / Snärmåra / Vitblommig snärjmåra / Snärjmåra
Turc:	Cobansüzeği / Yoğurtotu
Тхес:	Svível přítula
Ucranès:	Підмаренник чіпкий
Xinès:	猪殃殃/ 原拉拉藤

DESCRIPCIÓ BOTÀNICA

Dins les **Rubiàcies**, el gènere **Galium** es distingeix pel fruit sense involucre i en diaqueni. Dins el gènere, **Galium aparine** es distingeix per tenir les fulles amb un sol nervi, mucronades, i amb marges rasposos amb petits agullons retrorsos, com els de la tija, inflada als nusos; l'ovari no viscos, corol·la blanca amb lòbuls aguts no mucronats, inflorescència paniculiforme multiflora, amb 4-5 bràctees lanceolades per nus o més, fruit de 3-4 mm de diàmetre, i pedicels fructífers de fins a 0.3 mm de gruix i ser plantes anuals, de 20 a 300 cm, amb rel curta i prima. Tiges més o menys ascendents, que no s'aguanten del tot dretes, de secció quadrada, anguloses, molt escabres al tacte, com les fulles. Fulles verticil·lades per 6-8 (10), linear-oblongues, obtuses però abruptament contretes en una aresta, amb l'anvers amb petits aculis. Flors de 1.5 mm de diàmetre, en petites cimes amb 2-5 flors, pedunculades que ultrapassen la fulla, amb els pedicels fructífers drets, divaricats i un grup de 4-8 bràctees d'aspecte similar al de les fulles però molt menors, amb tricomes ganxuts d'orientació diferent a cada banda de la bràctea.

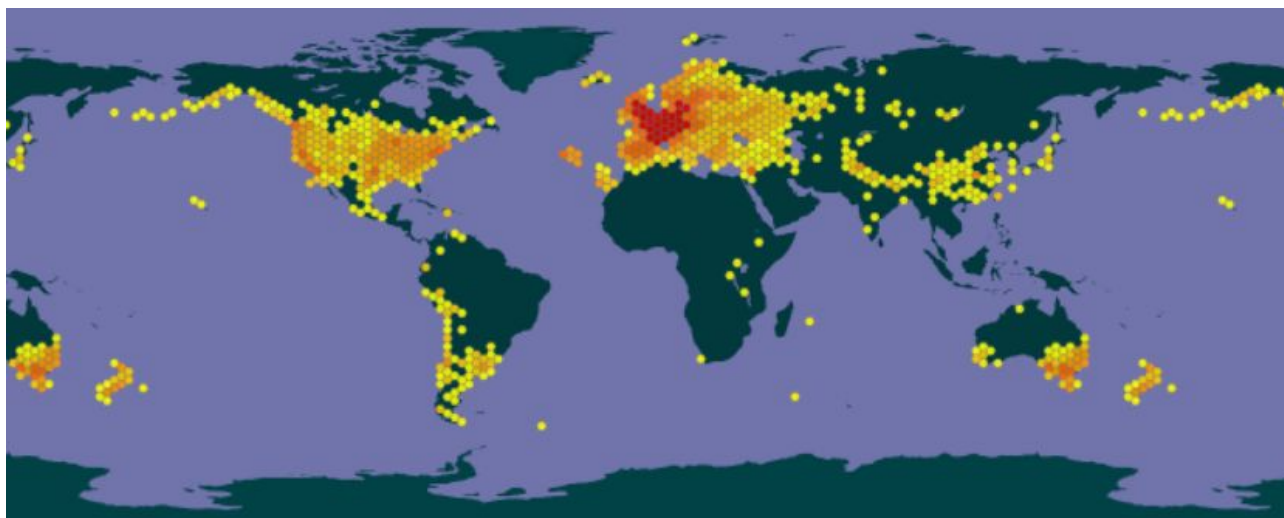
Calze en forma d'anell, verd. Corol·la de 1.5-1.7 mm, més estreta que el fruit i amb els 4 lòbuls oblongs aguts. Estams 4, exserts. Estils 2, curts, connats a la base; estigmes capitats. Fruits amb els mericarpis de 2.5-4 mm, setosos-uncinats. Llavors de 7.25 mg. És planta que adopta diferents aspectes segons l'indret on visqui. Se n'han descrit 6 ecotipus o varietats: *aparine*, *aparinella*, *echinospermum*, *infestum*, *intermedium*, *spurium*, *tenerum*.

ESPÈCIE SIMILAR

Galium spurium L. [1753, Sp. Pl. : 106] $2n = 20$. Tiges de fins a 140 cm, de 0.4-1.67 mm de gruix; fulles de $17-35 \times 1-2.8$ mm., en verticils de 6-9, les mitjanes i les superiors linears, linears oblanceolades o linears el·líptiques, agudes, gradualment atenuades en una aresta; corol·la d'un blanc verdós, de 0.8-1.3 mm, fruit de 2-3 mm d'alçària amb mericarpis de 0.75-2.5 mm, setosos-uncinats amb base tuberculada. Es fa als camps de cereals principalment. També se'l considera subespècie o varietat de *Galium aparine* = *Galium aparine* L. ssp. *spurium* (L.) Simonkai.

HÀBITAT I DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

És una planta arvense i ruderal molt comuna als horts, marges de camins una mica humits sobre terres nitrificades, marges de recs. Solen acompanyar-lo: *Convolvulus arvensis*, *Lamium amplexicule*, *Papaver rhoeas*, *Urtica urens*, *Veronica hederifolia* a terra baixa i a muntanya mitjana: *Chaerophyllum aureum*, *Lapsana communis*, *Urtica dioica*. Arriba fins l'estatge subalpí. És una espècie cosmopolita que escasseja o és absent de la Sibèria, Amazònia, l'Àfrica tropical, les zones desèrtiques i les gelades.

Galium aparine al món, segons GBIF

HISTÒRIA

Una de les plantes recomanades pel famós astrònom NICOLAUS COPERNICUS (segles XV-XVI) per a les malalties renals (còlic, hematúria, retenció d'orina) era el ***Galium aparine***, junt a l'ortiga i el romaní. Per a NICHOLAS CULPEPER (segle XVII) els «cleavers» són plantes rigides per la Lluna. El suc de la planta pres amb vi ajuda els qui han estat pinçats per un escurçó. Almenys protegeix el cor del verí. La planta es pot afegir a la verdura per no engreixar-se. L'aigua destil·lada de la planta presa dos cops al dia ajuda a resoldre la icterícia. La decocció de la planta atura diarrees i hemorràgies. El suc directa de la planta estronca la sang als talls. També ajunta els llavis de les ferides verdes. La pols de la planta seca i triturada també fa que cicatritzin les nafres. Bullida la planta amb llard

desinflama les amígdales untant-les amb aquest líquid. El suc aplicat als ulls els lleva el dolor. És una planta depurativa a prendre cuita a la primavera, i reforça el fetge.

Per a MARIA TREBEN (segle XX) el pren com a medicinals junt a *Galium mollugo* i *Galium verum*. No fa diferències pel que es refereix a les virtuts medicinals. El recomana per depurar fetge, ronyons, pàncreas, melsa, sistema limfàtic. Externament contra malalties de la pell, ferides, furóncols, barbs, etc. Presa la infusió, la recomana contra la hidropesia, càlculs renals. I en gargarismes contra el goll, afonia, i càncer de laringe. Afirmar que els burros no mengen aquesta planta. En general recomana combinar el tractament amb infusió presa a glopets tot el dia i untada a la zona afectada, a base de (millor que siguin plantes tendres) *Achillea millefolium* + *Calendula officinalis* + *Urtica dioica*. Ells transcriu el remei de RICHARD WILLFORT contra el càncer de llengua: glopejar l'aigua del *Galium* i prendre'n també a glopets; i el suc barrejat amb mantega com a remei contra úlceres malignes de la pell.

PROPIETATS MEDICINALS

- anticancerigen
- anticonvulsiu
- antiespasmòdic
- antiinflamatori
- antiparasitari
- aperitiu
- astringent
- comestible
- depuratiu: ronyó, fetge, melsa
- desintoxicant
- desodorant
- diürètic
- febrífug
- galactagog
- hemostàtic
- hepatoprotector
- hipotensor
- laxant
- mucolític
- refrescant
- sedant
- sudorífic
- vulnerari

USOS MEDICINALS

- abscessos
- afonia
- albuminúria
- amigdalitis
- barbs
- càlculs renals
- càncer de còlon CaCo2
- càncer d'estómac
- càncer de fetge
- càncer de laringe
- càncer de mama MDA-MB-231
- càncer de llengua
- càncer de pell
- caspa
- cistitis
- diarrea
- èczema
- enteritis
- epilèpsia
- escorbut
- estrenyiment
- febre
- ferides
- furóncols
- ganglis limfàtics inflats
- gastritis
- goll (tiroides)
- gota
- hepatitis
- hipertensió
- icterícia
- infeccions d'orina
- insomni
- leucèmia K562
- limfoma de Hodgkin
- melanomes
- obesitat
- picades d'escurçó
- psoriasis
- talls
- tumors a la boca
- tumors de mama
- úlceres persistents amb MRSA

USOS CULINARIS

- cru en amanides
- cuit com verdura
- qualla la llet
- substitut del cafè (fruits torrats)

VETERINÀRIA

En ús extern s'empra contra la mastitis de les vaques.

ALTRES USOS

- De l'arrel en surt un tint vermell per a teles; per altra banda, pres, fins i tot fa que els ossos es tenyeixin de vermell.
- Una bona capa de 4 dits de gruix pot servir per filtrar líquids.
- La planta pot emprar-se per llevar taques enganxoses de les mans.
- El suc de la planta talla la llet i es pot emprar per fer mató o formatge.

POSSIBLE TOXICITAT

Com tantes altres plantes pot arribar a ser molt tòxica si ha estat ruixada amb pesticides.

PRINCIPIS ACTIUS DEL *GALIUM APARINE*

• 1-(4-hidroxi-fenil)-etanona	• asperulòsid
• àcid 10-desacetil-asperulòsid	• aucubina
• àcid 3-O-cafeoil-quínic	• beta-sitosterol
• àcid 3,4-dihidroxi-benzoic	• carotenoides
• àcid 3,4-O-dicafeoil-quínic	• colesterol
• àcid 3,5-O-dicafeoil-quínic	• cumarina
• àcid 4-hidroxi-benzoic	• daucosterol
• àcid 4,5-O-dicafeoil-quínic	• dibutil-ftalat
• àcid 5-O-cafeoil-quínic	• diosfenol
• àcid asperulòsid	• diosmina
• àcid cafeic	• fenol
• àcid carboxílic	• <u>flavonoides</u> :
• àcid cítric	◦ iso-rhamnentina-3-O-
• àcid gál·lic	glucorhamnòsid
• àcid hidroxi-truxílic	◦ quercetina
• àcid hidroxi-cinàmic	◦ rutina-3-O-rhamnoglucòsid-7-O-
• àcid p-cumàric	glucòsid
• àcid p-hidroxi-benzoic	• harmina
• àcid rubiclòric	• hesperidina
• àcid salicílic	• iridoides
• àcid vainil·lic	• monotropeïna (iridoide)
• àcids grassos	• protopina
• agents tànnics	• saponina
• antraquinona	• tanins
• Arsènic	• terpenoides

TRICOMES: polisacàrids de pectina + xiloglucà

OLI ESSENCIAL

àcid hexadecanoic 22%	àcid dodecanoic 1%
tetradecanal 7%	àcid linoleic 1%
àcid tetradecanoic 5%	1,2,3-trimetil-benzè 0.5%
neo-fitadiè 4.5%	5-metil-furfural 0.5%
hexa-hidro-farnesil-acetona 4%	àcid decanoic 0.5%
furfural 3.5%	àcid nonanoic 0.5%
àcid linolènic 2.5%	àcid octanoic 0.5%
iso-fitol 2 %	àcid oleic 0.5%
metil-hexadecanoat 1.5%	àcid pentadecanoic 0.5%
3,4-dimetil-5-pentilidè-2(5H)-furanona 1%	p-cimè 0.5%

(E,E)-3,5-octadièn-2-ona	gamma-terpinè
(E)-2-noneal	heptacosà
(Z)-3-hexenil-acetat	heptadecà
(Z)-3-hexenol	hexadecà
1,2,4-trimetil-benzè	hexanal
1,8-cineol	hexanol
2-acetil-furà	iso-amil alcohol
2-etil-hexanol	iso-amil-acetat
2-heptanona	iso-forona
2,2,6-trimetil-ciclo-hexanona	limonè
2,3,4-trimetil-benzaldehyd	metil-heptanoat
5-metil-3-heptanoat	metil-hexanoat
àcid heptanoic	metil-linoleat
àcid hexanoic	metil-linonelat
àcid undecanoic	metil-nonanoat
alfa,p-dimetil-estirè	metil-octanoat
amil-acetat	metil-salicilat
ar-curcumè	nonacosà
benzaldehyd	nonanal
beta-damascenona	nonaol
borneol	octadecà
carvenona	octanal
cis-calamenè 0.5%	octanol
cis-rosa-òxid	p-metil-acetofenoma
decanal	pentacosà
eicosà	tricosà
estirè	tridecà
etil-hexanoat	

MÉS INFORMACIÓ

«Composition of the essential oils of Galium aparine L. and Galium odoratum (L.) Scop. From Trukey». KHC BASER, T ÖZEK, N KIRIMER. J. Essent. Oil Res. 16: 305-307 (2004).

